

Evropske tehnološke platforme in Eureka

Skupni cilji

Slovenija, Ptuj
16. september 2008

Srečanje TP & Eureka je bilo po mnenju udeležencev ter predstavnikov iz EU in RM platforme izjemno uspešno. Več kakor 95 udeležencev, od tega več kot polovica iz tujine, je aktivno razpravljalo o stanju in prihodnosti tehnoloških platform, aktivnostih RM in povezovanju v EUREKO in ERA-NET.

Evropske tehnološke platforme

ETP (Evropske tehnološke platforme) delujejo kot orodje za izboljšanje koordinacije raziskovalnih dejavnosti. Preko TP lahko gospodarstvo in ostali partnerji razvijejo skupno daljnoročno vizijo in strateške raziskovalne usmeritve. Kljub temu pa v gospodarstvu ugotavljajo, da je sodelovanje in sklepanje partnerstev z raziskovalnimi organizacijami še vedno težko, zato njihovo zanimanje za sodelovanje pri 7OP iz različnih razlogov celo upada.

Eureka

Za razliko od 7 OP je Eureka, kot temeljni pristop za krepitev sodelovanja med raziskovalno sfero in gospodarstvom, veliko bolj usmerjena k reševanju gospodarskih problemov, pri čemer ni potrebno formirati velikih konzorcijev in tudi postopki prijavljanja niso tako zahtevni. Logika zato narekuje, da je dobro v skupno strukturo združiti strateške cilje TP in Eureka bogato uporabnost za gospodarstvo.

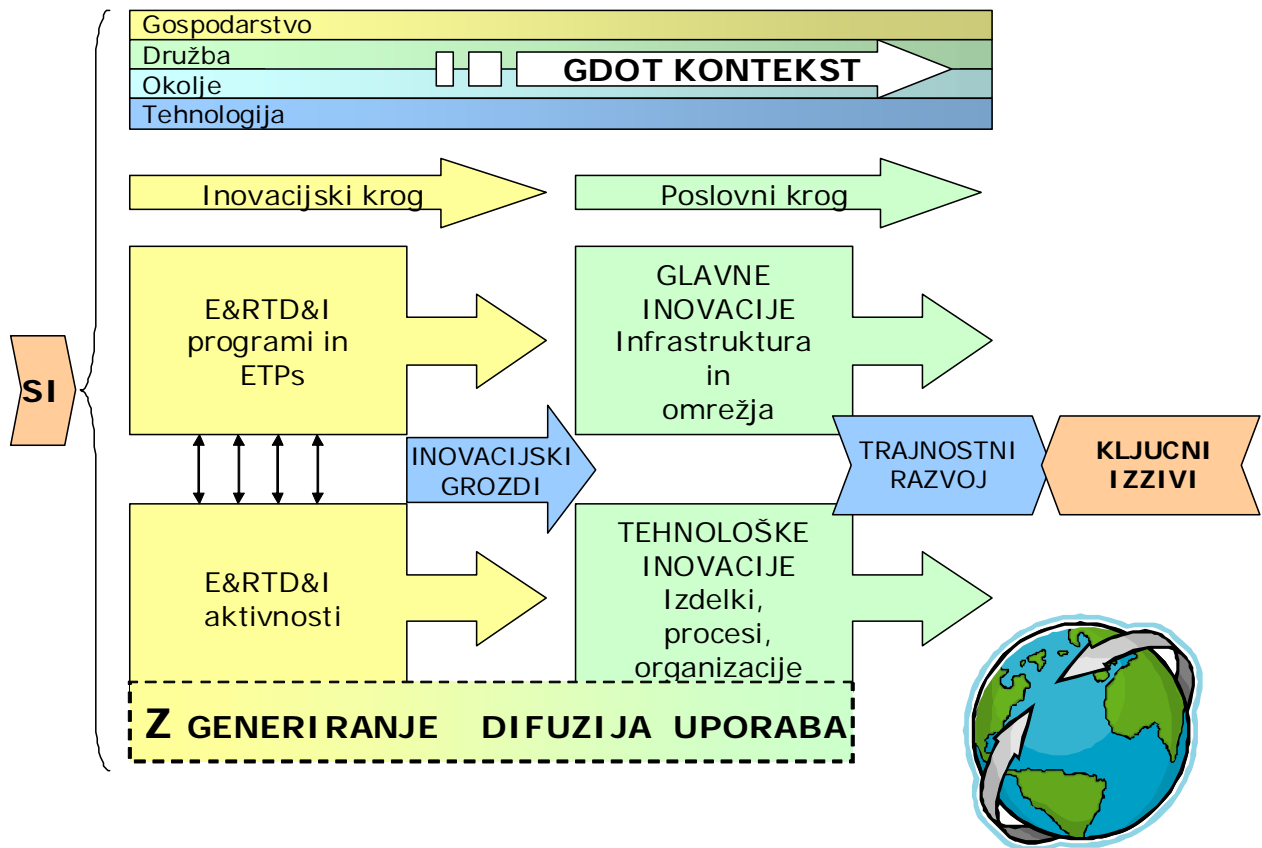
V uvodnem delu srečanja so bile najprej predstavljene slovenske aktivnosti na področju tehnoloških platform (Mateja Čepin, GZS). V nadaljevanju je Claude Rieg, DG-Research iz EC, prikazal aktivnosti TPM in vlogo tehnološke platforme RM (Rapid Manufacturing – tehnološke platforme za hitro izdelavo) znotraj TPM. Dejstvo je, da je koncept hitre izdelave vsebinsko in operativno zelo dobro pozicioniran znotraj TPM. To je poudaril tudi vodja RM platforme, Martin Schäfer iz Simensa, ki je tudi član High Level Group TPM. Prikazan je bil tudi program FP7 NMP (*Nanosciences, nanotechnologies, materials & new production technologies*), kjer bodo prvi razpisi za področje RM na začetku leta 2010. Zato je toliko bolj pomembno, da si vsi, ki so aktivni na področju RM ali ostalih platformah, več možnosti za sofinanciranje svojih raziskovalnih dejavnosti poiščejo preko drugih mehanizmov, od EUREKE do nacionalnih vlaganj v raziskave.

Andrej Cvelbar iz MVZT je izčrpno predstavil program mednarodnega sodelovanja EUREKA (www.eureka.be) in njegove možnosti na področju aplikativnih raziskav. Predstavljena je bila zgodovina Eureka, mehanizmi za pridobivanje projektov, strateške usmeritve (grozdi in dežniki), nekateri uspešni projekti, predvsem pa smo bili opozorjeni na novosti (*Eurostars*) in kaj naj bi bila Eureka v bodoče.

Vsekakor pa je bil višek srečanja predavanje Francesca Jovaneja iz ITIA, ki je predstavil potrebe in koristi sodelovanja med znanostjo in gospodarstvom. V zadnjih 30-tih letih dela na tem področju je Jovane sooblikoval koncepte Eureka in ERA-NET in je tudi najbolj zaslužen za

nastanek TP Manufature. Poudaril je znana dejstva, da lahko učinkovitost raziskovanja, ki bo v korist evropskega gospodarstva, dosežemo le z povezovanjem in usklajevanjem medsebojnih naporov in aktivnosti. Za raziskovalni prostor EU, ki je bil dolga leta razdrobljen in nepovezan, je bilo potrebno najprej oblikovati skupno vizijo. Pristop usklajevanja je bil nazorno prikazan na primeru oblikovanja vizije tehnološkega razvoja in raziskovanja v EU ter vzpostavljanju mehanizmov za ERA-NET.

Za EU je proizvodnja vitalnega pomena, saj je v tem sektorju neposredno zaposlenih 30 milijonov ljudi, 60 milijonov zaposlenih v storitvah pa je neposredno vezanih na proizvodnjo. Zato mora EU zgraditi trajnostno konkurenčno proizvodnjo (*Competitive Sustainable Manufacturing - CSM*), referenčni model za pro-aktivno ukrepanje pa je takšen, ki povezuje strateško razumevanje (Strategic Intelligence – SI) in CSM.

Model za vzpostavljanja konkurenčne trajnostne proizvodnje (vir Jovane)

Tehnološke platforme (na primer TP Manufature) so imele pomembno vlogo pri zagonu koncepta CSM. Oblikovale so strateške mehanizme za ukrepanje, saj so dale osnovo za SI (Vizija razvoja do 2020, SRA – strateški raziskovalni načrt, RoadMap) in razvile ogrodje za implementacijo SI. Tehnološke platforme so torej definirale smeri razvoja na določenem tehnološkem področju do leta 2010. Na osnovi tega je potrebno oblikovati mehanizem za doseganje ciljev (FP 7, Eureka in drugi programi financiranja raziskav). Dejstvo pa je, da so bili strateški cilji, ki so bili razviti preko EU TP, vključeni le v FP 7, manj pa v druge programe. Spremembe se obetajo pri Eureka, koncepte EU TP in mehanizme za implementacijo pa bi bilo potrebo učinkoviteje prenesti tudi v različna nacionalna in regionalna okolja.

Poleg določenih aktivnosti na področju RM platforme in predstavitev raziskav iz tega področja, se je srečanje zaključilo z dvema dogodkoma – posredovanjem dobrih praks in okroglo mizo. Zaključke srečanja smo oblikovali kot usmeritve za delovanje nacionalnih tehnoloških platform:

- Tehnološke Platforme je potrebno razumeti kot mehanizme za oblikovanje strateških razvojno-raziskovalnih usmeritev, različni razpisi pa so orodja za implementacijo teh usmeritev,
- TP so dobro odigrale svojo vlogo pri razvoju SRA, vendar pa so aktivnosti zastale pri izvajanju oziroma implementiranju preko ustreznih državnih razpisov, potrebnih za njihovo izvajanje.
- Na področju implementacije SRA obstajajo bistvene razlike, na nivoju EU (FP 7) je stanje znano, nacionalni/regionalni nivoji pa so velika neznanka,
- Eureka je pravo okolje za implementacijo SRA, oblikujemo lahko velike skupne projekte, to je še toliko bolj pomembno, ker je financiranje iz FP 7 zelo zaprto,
- Sklep je torej - usmeriti se je potrebno v Eureka kot »bottom-up« pristopu in preko SME (mala in srednje velika podjetja) oblikovati skupne projekte.

Dodatne informacije in predstavitve so na spletni strani www.rm-platform.com.

Prof. dr. Slavko Dolinšek
Inovacijsko razvojni inštitut Univerze v Ljubljani
Kongresni trg 12
1000 Ljubljana